Keskiviikko 7. heinäkuuta 2021

P9_TA(2021)0328

Covid-19:n kauppaan liittyvät näkökohdat ja vaikutukset

Euroopan parlamentin päätöslauselma 7. heinäkuuta 2021 covid-19:n kauppaan liittyvistä näkökohdista ja vaikutuksista (2020/2117(INI))

(2022/C 99/02)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon 18. helmikuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Kauppapolitiikan uudelleentarkastelu – Avoin, kestävä ja määrätietoinen kauppapolitiikka” (COM(2021)0066),

— ottaa huomioon 17. kesäkuuta 2020 julkaistun komission valkoisen kirjan toimintaedellytysten tasapuolistamisesta ulkomaisten tukien osalta (COM(2020)0253),

— ottaa huomioon 27. toukokuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Euroopan h-hetki: korjaamalla ja kehittämällä parempaa seuraavalle sukupolvelle” (COM(2020)0456),

— ottaa huomioon 20. toukokuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Pellolta pöytään -strategia oikeudenmukaista, terveyttä edistävää ja ympäristöä säästävää elintarvikejärjestelmää varten” (COM(2020)0381),

— ottaa huomioon 27. toukokuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Mukautettu komission työohjelma 2020” (COM(2020)0440) ja puheenjohtaja von der Leyenin 16. syyskuuta 2020 päivätyn aiekirjeen puhemies Sassolille ja liittokansleri Merkelille aiheesta ”Unionin tila 2020”,

— ottaa huomioon 20. toukokuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteetti-strategia – Luonto takaisin osaksi elämäämme” (COM(2020)0380),

— ottaa huomioon 11. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Uusi kiertotalouden toimintasuunnitelma – Puhtaamman ja kilpailukykyisemmän Euroopan puolesta” (COM(2020)0098),

— ottaa huomioon 10. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Euroopan uusi teollisuusstrategia” (COM(2020)0102),

— ottaa huomioon 10. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Pk-yritysstrategia kestävää ja digitaalista Eurooppaa varten” (COM(2020)0103),

— ottaa huomioon 9. maaliskuuta 2020 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon ”Tavoitteena kokonaisvaltainen EU–Afrikka-strategia” (JOIN(2020)0004),

— ottaa huomioon 19. helmikuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa” (COM(2020)0067),

— ottaa huomioon 11. joulukuuta 2019 annetun komission tiedonannon Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta (COM(2019)0640),

— ottaa huomioon 2. joulukuuta 2020 annetun komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen tiedonannon ”EU:n ja Yhdysvaltojen uusi toimintasuunnitelma kansainvälisen muutoksen aikaansaamiseksi” (JOIN(2020)0022),

— ottaa huomioon 26. helmikuuta 2018 annetun komission yksiköiden epävirallisen asiakirjan palautteesta ja jatkotoimista kauppaa ja kestävää kehitystä koskevien lukujen täytäntöönpanon ja valvonnan parantamiseksi EU:n vapaakauppasopimuksissa sekä siihen sisältyvän kauppaa ja kestävää kehitystä koskeviin lukuihin liittyvän 15-kohtaisen toimintasuunnitelman,

— ottaa huomioon 14. lokakuuta 2015 annetun komission tiedonannon ”Kaikkien kauppa – Vastuullisempaa kauppa- ja investointipolitiikkaa” (COM(2015)0497),

— ottaa huomioon ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen osapuolten 21. konferenssissa hyväksytyn Pariisin sopimuksen,

— ottaa huomioon YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja kestävän kehityksen tavoitteet,

— ottaa huomioon 26. marraskuuta 2020 antamansa päätöslauselman EU:n kauppapolitiikan tarkastelusta ([1]), 9. kesäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman aiheesta ”Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia – Luonto takaisin osaksi elämäämme” ([2]), 20. toukokuuta 2021 antamansa päätöslauselman aiheesta ”Euroopan digitaalisen tulevaisuuden rakentaminen: digitaalisten sisämarkkinoiden toiminnan esteiden poistaminen ja tekoälyn käytön parantaminen eurooppalaisten kuluttajien hyväksi” ([3]), 25. maaliskuuta 2021 antamansa päätöslauselman kestävää matkailua koskevan EU:n strategian laatimisesta ([4]), 10. maaliskuuta 2021 antamansa päätöslauselman pyrkimyksistä luoda WTO:n sääntöjen mukainen EU:n hiilidioksidipäästöjen tullimekanismi ([5]), 10. maaliskuuta 2021 antamansa päätöslauselman suosituksista komissiolle yritysten huolellisuusvelvoitteesta ja vastuuvelvollisuudesta ([6]), 10. helmikuuta 2021 antamansa päätöslauselman uudesta kiertotaloutta koskevasta toimintasuunnitelmasta ([7]), 25. marraskuuta 2020 antamansa päätöslauselman aiheesta ”Euroopan uusi teollisuusstrategia” ([8]), 7. lokakuuta 2020 antamansa päätöslauselman yhteisen kauppapolitiikan täytäntöönpanosta – vuosikertomus 2018 ([9]), 16. syyskuuta 2020 antamansa päätöslauselman EU:n tehtävästä maailman metsien suojelemisessa ja ennallistamisessa ([10]), 28. marraskuuta 2019 antamansa päätöslauselman ilmasto- ja ympäristöhätätilasta ([11]),12. joulukuuta 2017 antamansa päätöslauselman ”Kohti sähköisen kaupankäynnin strategiaa” ([12]) ja 5. heinäkuuta 2016 antamansa päätöslauselman uudesta eteenpäin suuntautuvasta ja innovatiivisesta tulevaisuuden kauppa- ja investointistrategiasta ([13]),

— ottaa huomioon kansainvälisen kaupan valiokunnan 15. huhtikuuta 2021 antaman lausunnon mietinnöstä ”EU:n biodiversiteettistrategia vuoteen 2030 asti: Luonto takaisin osaksi elämäämme”,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,

— ottaa huomioon kehitysvaliokunnan ja maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan lausunnot,

— ottaa huomioon kansainvälisen kaupan valiokunnan mietinnön (A9-0190/2021),

A. ottaa huomioon, että covid-19 on aiheuttanut maailmanlaajuisen pandemian, josta on seurannut ennennäkemätön maailmanlaajuinen terveydellinen, taloudellinen, sosiaalinen ja humanitaarinen kriisi, joka on aiheuttanut laajuudeltaan ennennäkemättömiä pullonkauloja ja häiriöitä kansainväliselle kaupalle, aiheuttanut sen romahtamisen viruksen levitessä, heikentänyt maailmanlaajuista tuotantoa ja työllisyyttä, vähentänyt suorien ulkomaisten investointien määrää ja lisännyt geopoliittisia jännitteitä;

B. ottaa huomioon, että pandemia on osoittanut strategisia haavoittuvuuksia EU:n ja maailmanlaajuisissa toimitusketjuissa, mukaan lukien kriittisten raaka-aineiden ja välttämättömien lääkinnällisten tuotteiden, kuten henkilönsuojaimien ja lääkeaineiden, toimitusketjut, ja korostanut tarvetta parantaa häiriönsietokykyä ja monipuolistamista maailmanlaajuisella, alueellisella ja paikallisella tasolla;

C. toteaa, että covid-19:n leviäminen on lisännyt entisestään eriarvoisuutta sekä kansalaisten huolta työpaikkojen menetyksistä tietyillä aloilla, työn muuttuvasta luonteesta ja työntekijöiden palkkoihin ja oikeuksiin kohdistuvasta paineesta; katsoo, että näihin ongelmiin on puututtava, jotta maailmankaupalla olisi jatkossakin kansalaisten laaja tuki;

D. ottaa huomioon, että covid-19:n leviäminen saattaa johtaa takaiskuun ilmastonmuutoksen maailmanlaajuisessa torjunnassa, mutta siitä huolimatta nyt tarvitaan maailmanlaajuista toimintaa ja yhteistyötä politiikkojen kehittämiseksi ja ilmastotoimien virtaviivaistamiseksi sisä- ja ulkopolitiikassa, koska rokotteella ei yksin ratkaista covid-19:n aiheuttamaa sosiaali-, ympäristö- ja talouskriisiä;

([1]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0337.
([2]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0277.
([3]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0261.
([4]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0109.
([5]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0071.
([6]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0073.
([7]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0040.
([8]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0321.
([9]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0252.
([10]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0212.
([11]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2019)0078.
([12]) EUVL C 369, 11.10.2018, s. 22.
([13]) EUVL C 101, 16.3.2018, s. 30.

Keskiviikko 7. heinäkuuta 2021

E. ottaa huomioon, että vaikka EU on vähentänyt olennaisesti omia kasvihuonekaasupäästöjään, EU:hun suuntautuvaan tuontiin liittyvät kasvihuonekaasupäästöt ovat kasvaneet jatkuvasti, mikä on heikentänyt unionin pyrkimyksiä pienentää maailmanlaajuista kasvihuonekaasujalanjälkeään;

F. ottaa huomioon, että Kansainvälisen valuuttarahaston arvioiden ([14]) mukaan kansainvälinen tavara- ja palvelukauppa kasvaa 8,4 prosenttia vuonna 2022 ja että kauppapolitiikan on täytettävä tehtävänsä täysimääräisesti elpymisessä covid-19-pandemiasta; katsoo, että kauppapolitiikan uudelleentarkastelua koskevaa tiedonantoa on täydennettävä jatkuvalla vuoropuhelulla ja avoimuudella Euroopan parlamentin kanssa, jolla on keskeinen rooli sen täytäntöönpanossa, sekä strategialla, jolla lisätään EU:n selviytymiskykyä ja strategista riippumattomuutta ja joka sisältää räätälöityjä politiikkatoimia ja välineitä kotimaisen tuotannon, toimintojen lähelle siirtämisen, toimittajien monipuolistamisen ja varastoinnin alalla;

G. ottaa huomioon, että EU on maailman suurin kauppablokki, jolla on laaja kauppasopimusten verkosto, mikä tekee siitä maailmankaupan suurimman toimijan, jolla on ainutlaatuinen asema tehdä maailmanlaajuista yhteistyötä, edistää EU:n standardien käyttöönottoa, arvoja ja kestävyyspuitteita kumppanimaissa sekä varmistaa maailmantalouden kestävä elpyminen Euroopan vihreän kehyksen ohjelman ja Pariisin sopimuksen mukaisesti;

H. ottaa huomioon, että Maailman kauppajärjestön (WTO) sisäinen jakautuneisuus ja kiireellinen tarve sen uudistamiseen monimutkaistivat koordinoituja toimia maailmanlaajuisten toimitusketjujen pitämiseksi avoimina ja että nyt on ensisijaisen tärkeää palauttaa luottamus siihen, että monenväliset instituutiot yksikköinä pystyvät antamaan maailmanlaajuisia vastauksia, viemällä nopeasti eteenpäin WTO:n kauppaa ja terveyttä koskevasta aloitteesta käytäviä keskusteluja;

I. katsoo, että on tärkeää, että WTO:n ja muiden kansainvälisten elinten, erityisesti Maailman terveysjärjestön (WHO), YK:n toimielinten ja Maailmanpankin, välillä tehdään tiivistä yhteistyötä, jotta kriisiin voidaan puuttua kokonaisvaltaisesti kiinnittäen erityistä huomiota kehitysmaihin kohdistuviin terveydellisiin ja taloudellisiin vaikutuksiin;

Oikeudenmukaiset, häiriönsietokykyiset ja vihreät arvoketjut

1. katsoo, että kauppapolitiikka on tienhaarassa; panee merkille, että geopoliittinen todellisuus on muuttunut, ja korostaa, että EU:n on vielä määritettävä asemansa tässä uudessa ympäristössä; katsoo, että covid-19 on vahvistanut tarvetta tarkistaa perusteellisesti EU:n kauppapolitiikkaa; korostaa, että parlamentti on valmis osallistumaan aktiivisesti kauppapolitiikan uudelleentarkasteluun;

2. korostaa ihmisoikeuksia, työntekijöiden oikeuksia ja ympäristönormeja kunnioittavien oikeudenmukaisten, häiriönsietokykyisten ja kestävien arvoketjujen merkitystä; muistuttaa, että pakollisen huolellisuusvelvoitteen toimitusketjujen kaikissa osissa olisi oltava väline tämän saavuttamiseksi; korostaa, että olisi kiinnitettävä enemmän huomiota mikro- ja pk-yritysten sekä keskisuurten yritysten haavoittuvaan asemaan erityisesti kehitysmaissa, kun taas suuret yritykset todennäköisemmin selviävät ulkoisista häiriöistä; korostaa, että on tärkeää hyödyntää strategista ennakointia, jotta voidaan lisätä EU:n ja kehitysmaiden valmiuksia ja kykyä selviytyä tulevista häiriöistä ja terveyskriiseistä, mukaan lukien uusien tautimutaatioiden ja tulevien pandemioiden ilmaantuminen, jotta voidaan kehittää tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavia strategioita ja vastatoimia; huomauttaa, että EU:n kestävän toimitusketjun strategian keskeisenä pilarina olisi oltava vaatimus, että kansainvälisistä toimitusketjuista suurelta osin riippuvaisiin yrityksiin sovelletaan oikeudellisesti sitovia raportointivaatimuksia muiden kuin taloudellisten tietojen antamista koskevan direktiivin tulevan tarkistuksen yhteydessä ([15]);

3. kehottaa EU:ta varmistamaan, että kauppa hyödyttää myös taloudellisesti heikossa asemassa olevia; muistuttaa tältä osin, että erityistoimista oikeudenmukaisten ja eettisten kauppajärjestelmien edistämiseksi, mihin komissio sitoutui Kaikkien kauppa -strategiassa, on tullut entistäkin merkityksellisempiä nykyisissä olosuhteissa, koska reilua kauppaa edistävillä alhaalta ylöspäin suuntautuvilla aloitteilla voidaan varmistaa, että kauppa hyödyttää toimitusketjun taloudellisesti heikommassa asemassa olevia toimijoita; korostaa ennakoitavissa olevien pitkän aikavälin tilausten merkitystä ja panee merkille, että reilun kaupan alalla on tällaisia onnistuneita tilausjärjestelmiä;

([14]) Kansainvälinen valuuttarahasto, *World Economic Outlook: Managing Divergent Recoveries*, huhtikuu 2021.

([15]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/95/EU, annettu 22. lokakuuta 2014, neuvoston direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta tietyiltä suurilta yrityksiltä ja konserneilta edellytettävien muiden kuin taloudellisten tietojen ja monimuotoisuutta koskevien tietojen julkistamisen osalta (EUVL L 330, 15.11.2014, s. 1).

4. kehottaa komissiota edistämään reilun kaupan aloitteita EU:n ohjelmilla, joihin osallistuu nuoria ja yksityisen sektorin toimijoita, ulkoisissa toimissa yleensä, kauppaa ja kestävää kehitystä koskevien lukujen täytäntöönpanossa, EU:n edustustojen kautta ja palkitsemalla parhaita käytäntöjä ja helpottamalla tietämyksen vaihtoa paikallisten, alueellisten ja kansallisten viranomaisten, kansalaisyhteiskunnan, koulujen ja yliopistojen välillä EU:ssa, muun muassa ulottamalla ”EU:n reilun ja eettisen kaupan kaupunki” -palkinnon myös koulujen ja yliopistojen saataville sekä perustamalla reilun kaupan teemaviikon, jonka komissio järjestää Brysselissä; kehottaa komissiota raportoimaan reilun kaupan aloitteita tukevista aloitteista EU:ssa ja jäsenvaltioissa;

5. toteaa, että globaaleissa arvoketjuissa esiintyy usein epäsymmetrisiä vaikutuksia, myös vähiten kehittyneissä maissa, siten, että riskit jakautuvat epätasaisesti ja aiheuttavat suhteettomia haittavaikutuksia naisille; pitää valitettavana, että pandemian aikana tämä epätasainen jakautuminen on johtanut siihen, että jotkut eurooppalaiset yritykset ovat siirtäneet alhaisemman kysynnän kustannuksia toimitusketjuissaan myös kehitysmaihin, ja peruuttaneet jo tuotettuja ja joissakin tapauksissa jopa lähetettyjä tilauksia; kehottaa komissiota tekemään yhteistyötä jäsenvaltioiden, paikallishallinnon, yksityisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan kanssa, jotta kielteiset vaikutukset ja riskit jakautuisivat oikeudenmukaisemmin kaikkialla toimitusketjuissa; kehottaa komissiota esittämään konkreettisia ehdotuksia sen sitouduttua lapsityövoimaa koskevan nollatoleranssi saavuttamiseen ennen vuoden 2021 loppua, joka on YK:n lapsityövoiman lopettamisen teemavuosi;

6. painottaa, että matkailun arvoketju on yksi Euroopan tärkeimmistä teollisuusekosysteemeistä; korostaa tässä yhteydessä, että covid-19-kriisin aiheuttamien matka- ja toimitusketjujen häiriöiden vuoksi matkailuun liittyvät alat, kuten vieraanvaraisuusala, sekä muut suuret teollisuudenalat (ilmailu, autoteollisuus, terästeollisuus, laivanrakennus ja meriliikenne) kärsivät kaupan ja talouden romahduksesta;

7. korostaa, että tarvitaan tehokkaat säännöt oikeudenmukaisen kilpailun ja tasapuolisten toimintaedellytyksien varmistamiseksi eurooppalaisille yrityksille sekä sisämarkkinoilla että kolmansien maiden markkinoilla, jotta voidaan taata molempia osapuolia hyödyttävät kauppasuhteet kansainvälisten kumppaneiden kanssa ja suojella sisämarkkinoita nykyistä kriisiä hyödyntämään pyrkivien EU:n ulkopuolisten toimijoiden aggressiivisilta investointistrategioilta; korostaa tässä yhteydessä kaupan suojatoimien merkitystä; korostaa, että täytäntöönpanoasetuksella olisi edistettävä tavoitetta varmistaa oikeudenmukainen kilpailu ja tasapuoliset toimintaedellytykset ja että kauppaa ja kestävää kehitystä koskevat luvut ovat olennainen osa kauppapolitiikkaa;

8. kehottaa komissiota saattamaan vuonna 2021 nopeasti valmiiksi EU:n kaupan suojatoimien välineistön lainsäädäntöehdotuksilla ja tukemaan niitä vaikutustenarvioinneilla asettaen etusijalle pakkokeinojen vastaisen välineen, jolla torjutaan ulkomaisten tukien ja valtion omistamien yritysten aiheuttamia vääristymiä, ja saattamaan päätökseen neuvottelut kansainvälisestä julkisten hankintojen välineestä; huomauttaa kolmansien maiden ekstraterritoriaalisten pakotteiden pakkovaikutuksesta ja tarpeesta turvata rahoitusvälineiden toiminta tällaisilta toimilta; ottaa huomioon julkisten rahoitustoimien merkityksen covid-19-pandemian aikana;

9. on ehdottomasti sitä mieltä, että avoimuuden olisi kuljettava käsi kädessä strategisten alojen turvaamisen kanssa ja että sen olisi liityttävä tiiviisti kunnianhimoiseen ja tulevaisuuteen suuntautuvaan teollisuuspolitiikkaan vihreän kehityksen ohjelman ja digitaalistrategian mukaisesti, mikä voi lisätä EU:n valmiuksia selviytyä strategisten alojen tulevista häiriöistä, vauhdittaa talouden elpymistä ja varmistaa EU:n yritysten kilpailukyky siten, että luodaan laadukkaita työpaikkoja ja varmistetaan, että Euroopalla on ratkaiseva rooli innovatiivisten tavaroiden ja tulevien palvelujen tuotannossa;

10. katsoo, että toimitusketjun monipuolistamisen ja selviytymiskyvyn olisi oltava tarkistetun EU:n kauppapolitiikan keskeinen painopiste; korostaa kauppa- ja turvallisuusetujen yhdistämistä ja kehottaa vahvistamaan suhteellisesti ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaa ja valvontaa ja siten täydentämään ja tukemaan jäsenvaltioiden toimia tällaisen seurannan toteuttamisessa Euroopan strategisten alojen turvaamiseksi ja estämään haitallisten ja hyväksikäytettävien taloudellisten riippuvuuksien syntymisen EU:n ulkopuolisiin toimijoihin nähden;

11. on ehdottomasti sitä mieltä, että EU on liian riippuvainen rajallisesta määrästä kriittisten raaka-aineiden, tavaroiden ja palvelujen, erityisesti lääketieteellisten tavaroiden ja lääkkeiden, toimittajia ja että tämä heikentää EU:n strategista riippumattomuutta ja geopoliittisia tavoitteita; painottaa, että EU:n olisi poistettava nämä epätoivotut riippuvuussuhteet erilaisilla horisontaalisilla toimintapolitiikoilla, joilla kannustetaan yrityksiä luomaan varastoja, lisäämään valmistusteollisuutta, monipuolistamaan hankintastrategioita ja tarvittaessa edistämään toimintojen siirtämistä takaisin tai lähelle, mikä voisi tarjota uusia kaupankäyntimahdollisuuksia itäisen ja eteläisen naapuruston kumppaneille ja mihin on liitettävä sääntelyn lähentäminen strategisilla aloilla;

Keskiviikko 7. heinäkuuta 2021

12. korostaa kriittisiin toimitusketjuihin kohdistuvia riskejä, jotka covid-19-kriisi toi esiin, ja kehottaa komissiota kiinnittämään erityistä huomiota EU:n toimitusketjujen kestävyyteen tulevassa teollisuusstrategiassaan, määrittelemään toimitusketjut, jotka voisivat hyötyä paremmasta selviytymiskyvystä, jota toimitusten monipuolistaminen, toimintojen siirtäminen takaisin ja varastojen luominen tuovat mukanaan; katsoo kuitenkin, että yritysten olisi viime kädessä päätettävä itse, miten ne hallinnoivat maailmanlaajuisia toimitusketjujaan;

13. huomauttaa, että komission olisi edistettävä kiertotaloutta maailmanlaajuisesti, ja painottaa roolia, joka kauppasopimuksilla olisi oltava kiertotalouden tavoitteiden tehokkaammassa saavuttamisessa, toimitusten monipuolistamisessa ja avoimien kauppasuhteiden vahvistamisessa kriittisten tavaroiden ja palvelujen osalta, ja että EU:n naapurustoon ja Afrikkaan suuntautuvien toimitusketjujen lyhentäminen tai muuttaminen voi vaikuttaa myönteisesti niiden kestävään vihreään, osallistavaan ja kestävään talouskasvuun sekä EU:n strategisiin etuihin;

14. panee merkille, että EU:n maatalouselintarvikkeiden toimitusketjut pysyivät toiminnassa pandemian aikana, mutta pitää valitettavana, että vientirajoitukset ja kaupan esteet ovat aiheuttaneet niille monia häiriöitä; toteaa, että maatalouden markkinatietojärjestelmää (AMIS), joka kokoaa yhteen maataloushyödykkeiden tärkeimmät kauppamaat ja jonka tavoitteena on lisätä elintarvikemarkkinoiden avoimuutta ja elintarviketurvaa koskevia politiikkatoimia, voidaan pitää esimerkkinä hyvistä käytännöistä; kehottaa komissiota tutkimaan, voitaisiinko tätä mallia käyttää myös muissa arvoketjuissa; tukee kaupankäyntiä helpottavia toimia, joiden tarkoituksena on edistää elintarvikkeiden turvallisuusstandardeja sekä terveys- ja kasvinsuojelutoimia vastatoimena covid-19:lle; panee merkille, että Yhdistyneiden kansakuntien Maailman elintarvikeohjelman mukaan covid-19 nosti vuonna 2020 akuutille elintarvikepulalle matalan ja keskitulotason maissa alttiiden ihmisten lukumäärän jopa 265 miljoonaan, mikä on 130 miljoonaa enemmän kuin vuonna 2019; kehottaa komissiota määrittämään asianmukaisimmat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että pandemia ei aiheuta elintarvikekriisiä kehitysmaissa, ja tutkimaan näitä toimenpiteitä yhteistyössä YK:n kanssa;

15. kehottaa komissiota laatimaan sähköisen kaupankäynnin strategian, jolla parannetaan eurooppalaisten yritysten pääsyä markkinoille, vahvistetaan digitaalista infrastruktuuria, yhdenmukaistetaan sääntelykehyksiä, nykyaikaistetaan kauppa- ja tullivälineitä ja suojellaan yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia EU:n kansalaisten oikeuksia ([16]);

16. kehottaa komissiota tekemään perusteellisia arvioita siitä, säilyttääkö uusi EU:n tietovirtoja koskeva mallilauseke eurooppalaisten tietosuojan ja yksityisyydensuojan, jos kauppakumppanin kanssa syntyy riita; korostaa, että olemassa olevia tai tulevia toimenpiteitä, joilla suojellaan yksityisyyden suojaa ja henkilötietojen suojaa koskevia perusoikeuksia, ei saa heikentää kansainvälisillä kauppasopimuksilla; kehottaa komissiota ottamaan huomioon kolmansien maiden asiaankuuluvat sitoumukset arvioidessaan toimenpiteiden riittävyyttä, mukaan lukien tietojen siirtäminen edelleen;

17. korostaa, että digitaalinen vallankumous on kiihtynyt covid-19:n vuoksi, ja katsoo, että EU:n on tärkeää ottaa johtoasema kestävää digitaalivetoista globaalia taloutta koskevien normien asettamisessa ja pitää kansainväliset tietovirrat avoimina, jotta voidaan nopeasti poistaa erilaiset kaupan esteet ja pullonkaulat; korostaa, että EU voi asettaa maailmanlaajuisen standardin oikeudenmukaiselle ja kestävälle digitaaliselle kaupalle kahden- ja monenvälisissä sitoumuksissaan ja sähköisestä kaupasta ja investointien helpottamisesta käytävissä monenvälisissä neuvotteluissa; korostaa, että EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisen kauppa- ja yhteistyösopimuksen digitaalista lukua voidaan käyttää mallina tuleville kauppasopimuksille;

18. kehottaa tarjoamaan EU:n yrityksille kannustimia, myös valtiontukia koskevien räätälöityjen säännösten avulla, jotta ne voivat tehdä toimitusketjuistaan kestävämpiä ja lyhyempiä tai mukauttaa toimitusketjujaan, jos siten voidaan hyödyttää EU:n taloutta, selviytymiskykyä, geopoliittisia tavoitteita ja/tai strategista riippumattomuutta, jotta varmistetaan, että ulkoiset sosiaaliset, ympäristöön liittyvät ja taloudelliset kustannukset sisällytetään hintoihin täysimääräisesti EU:n politiikkojen, kuten Pellolta pöytään -strategian, kiertotaloutta koskevan toimintasuunnitelman, biodiversiteettistrategian ja EU:n toimien tehostamisen maailman metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi, mukaisesti;

19. kehottaa komissiota tarkistamaan perusteellisesti, miten ja missä määrin uusia ja murroksellisia teknologioita siirretään EU:sta autoritaarisiin valtioihin kauppa- ja investointivirtojen mukana; kehottaa komissiota ehdottamaan uusia toimenpiteitä tällaisten siirtojen rajoittamiseksi, mukaan lukien toimitusketjuihin liittyvä yhteistyö samanmielisten kumppaneiden kanssa; kehottaa aloittamaan vuoropuhelun puolijohteista Taiwanin kanssa;

([16]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27. huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

Kriittisten terveystuotteiden kauppapolitiikka: covid-19-kriisistä saadut kokemukset

20. katsoo, että kansainvälisen kaupan alan ohjauksella, jossa kansainvälinen yhteistyö asetetaan kilpailun edelle, on tärkeä rooli lääketieteellisten hoitojen ja rokotteiden nopeassa kehittämisessä, tuotannon nopeassa laajentamisessa, häiriönsietokykyisten globaalien arvoketjujen kehittämisessä ja tasapuolisessa maailmanmarkkinoille pääsyssä, ja painottaa, että nykyisen pandemian olisi annettava sysäys vahvemmalle kansainväliselle yhteistyölle ja maailmanlaajuiselle valmistautumiselle terveysuhkiin; katsoo, että tämä edellyttää EU:n ja jäsenvaltioiden voimakkaampaa sitoutumista ja toimimista yhdessä joukkueena; korostaa, että on käsiteltävä pandemioiden ja zoonoosien kauppaan liittyviä syitä, kuten kaupan vaikutusta biosfäärin tilan heikentymiseen;

21. pitää myönteisenä useiden hallitusten johtajien ehdotusta pandemian torjuntaa koskevasta kansainvälisestä sopimuksesta ja kehottaa sisällyttämään siihen vahvan kauppaa koskevan pilarin; korostaa, että kansainvälisen kaupan kehyksellä on edistettävä yhteistyötä ja otettava käyttöön sekä rakenteellisia että nopeita mekanismeja, joilla autetaan hallituksia selviytymään terveysuhkiin liittyvistä haasteista; painottaa, että tällaisiin järjestelyihin olisi kuuluttava toisaalta tarvelähtöinen kysyntäpuolen lähestymistapa, jossa tarjotaan yhteistä rahoitusta ja maailmanlaajuisesti koordinoituja ennakko-ostoja, ja toisaalta yhdennetty ja koordinoitu tarjontapuolen strategia, jolla laajennetaan tuotantokapasiteettia koko arvoketjussa; katsoo, että on edistyttävä käytettävissä olevien varastojen, maailmanlaajuisten toimitusverkostojen, keskeisten terveystuotteiden tuotantokapasiteetin ja hinnoittelun avoimuudessa, kansanterveyden turvaamista koskevien poikkeusten täytäntöönpanossa ja kehittämisessä teollis- ja tekijänoikeuksia koskevassa kehyksessä, olennaisten palvelujen maailmanlaajuisen liikkuvuuden lisäämisessä, pk-yritysten selviytymiskyvyn suojelussa ja edistämisessä sekä sellaisen monialaisen lähestymistavan kehittämisessä, jolla puututaan terveyskriisien kielteisiin vaikutuksiin sukupuolten tasa-arvoon, tulotasa-arvoon ja vähemmistöjen asemaan;

22. kehottaa perustamaan WTO:n 12. ministerikokouksessa uuden kauppa- ja terveyskomitean, jotta voidaan laatia suuntaviivat siitä, miten hallitukset voivat panna täytäntöön voimassa olevia poikkeuksia ja joustomahdollisuuksia kansainvälisessä kauppaoikeudessa kansanterveysturvan lisäämiseksi ja mitä mekanismeja on otettava käyttöön, jotta parannetaan maailmanlaajuista reagointia terveysuhkiin ja luodaan perusta kauppaa koskevalle pilarille tulevaa pandemian torjuntaa koskevaa kansainvälistä sopimusta koskevissa neuvotteluissa;

23. korostaa, että rokotteiden raaka-aineiden, tuotannon ja jakelun maailmanlaajuisten toimitusketjujen on hyödyttävä avoimista kauppasuhteista; korostaa, että protektionismi rokotteiden tuotannossa ja jakelussa voi vaikeuttaa maailmanlaajuisen pandemian torjuntaa; korostaa tässä yhteydessä yksipuolisten toimenpiteiden, kuten vientirajoitusten ja -kieltojen, kielteisiä vaikutuksia sekä maailmanlaajuisia varastoja koskevaa avoimuuden puutetta ja siitä johtuvaa niukkoja välttämättömiä hyödykkeitä koskevaa hintakeinottelua erityisesti alhaisen tulotason ja keskitulotason maissa; kehottaa siksi EU:ta kannustamaan WTO:n kauppaa ja terveyttä koskevan aloitteen hyväksymistä vuoden 2021 loppuun mennessä, edistämään maailmanlaajuisen yhteistyön vahvistamista ja olemaan paljon vaativampia lääkinnällisten tuotteiden toimitusten, tuotannon ja kustannusten avoimuuden osalta sekä edistämään maailmanlaajuisen terveydenhuoltojärjestelmän kestävyyttä ja saatavilla olevia ja kohtuuhintaisia lääkinnällisiä tuotteita ja palveluja; kehottaa EU:ta varmistamaan, että tulevat ennakkohankintasopimukset julkistetaan täysin erityisesti seuraavan sukupolven rokotteiden osalta;

24. kehottaa EU:ta sisällyttämään sopimuksiin liikesalaisuuksia, luottamuksellista tietoa ja teknologian siirtoja koskevia sitoumuksia ja vaatimaan toimittajilta tarvittavaa avoimuutta, mukaan lukien tuotekohtaista kustannus-hyötyanalyysiä;

25. pitää siksi huolestuttavana sitä, että tärkeimmät valmistusmaat kuten Yhdysvallat, Yhdistynyt kuningaskunta, Kiina, Intia ja vähemmässä määrin EU ovat lisänneet uudelleen rokotteiden vientirajoituksia, ja korostaa, että tämä voisi vaarantaa rokotteiden tuotantokapasiteetin nopean maailmanlaajuisen kasvun, häiritä tuotantoketjuja ja johtaa kostotoimiin; kehottaa komissiota tekemään yhteistyötä tuottajamaiden kanssa, jotta voidaan poistaa nopeasti viennin esteet; toteaa jälleen, että EU:n vientilupamekanismi on väliaikainen toimenpide, jota on käytettävä vasta viimeisenä keinona ja jonka olisi kehityttävä avoimuusmekanismiksi; vaatii saamaan oikea-aikaisen ja kattavan pääsyn tällaisiin tietoihin; korostaa, että suurempi avoimuus on lisännyt EU:n kansalaisten luottamusta rokotusten käyttöönottoon ja covid-19-pandemian hallintaan EU:ssa;

26. on erittäin huolestunut covid-19-virusmuunnosten lisääntyvästä määrästä; korostaa, että rokotteiden tuotannon ja jakelun puute kolmansissa maissa voi johtaa uusien ja erilaisten muunnosten lisääntymiseen; toteaa, että EU on yksi suurimpia rokotteiden viejiä kolmansiin maihin, mutta absoluuttisesti tämä vienti ei vielä riitä maailmanlaajuisen pandemian torjumiseen; korostaa, että COVAX-mekanismi ei tällä hetkellä kykene jakelemaan rokotteita kaikkein haavoittuvimmille kysynnän mukaan; painottaa, että rokotteiden oikea-aikainen maailmanlaajuinen saatavuus voi

hyödyttää maailmantalouden ja EU:n talouden elpymistä ja selviytymiskykyä; kehottaa komissiota jatkamaan tehokasta rokote- ja lääketarvikediplomatiaa EU:n uskottavuuden ja diplomaattisen näkyvyyden vahvistamiseksi ja kehottaa lisäämään kansainvälisiä toimia rokotteiden toimittamiseksi COVAX-mekanismille;

27. korostaa, että rokotteiden, joilla torjutaan covid-19-tautia ja sen muunnoksia, olisi oltava maailmanlaajuinen julkinen hyödyke ja että pikaisissa monenvälisissä toimissa olisi keskityttävä varmistamaan rokotteiden tasapuolinen jakautuminen eri puolille maailmaa sekä lisäämään nopeasti maailmanlaajuista tuotantokapasiteettia, luomaan tehokkaita kumppanuuksia ja kehittämään teknologian siirtoa, myös alhaisen tulotason ja keskitulotason maissa; korostaa saatuihin kokemuksiin perustuen, että on ratkaisevan tärkeää jatkaa rokotteiden ja muiden keskeisten terveydenhuollon menetelmien kehittämisen taustalla olevien julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien parantamista; pitää myönteisenä covid-19-rokotteiden toimitusketjua ja valmistusteollisuutta koskevaa maailmanlaajuista huippukokousta, joka pidettiin 8.-9. maaliskuuta 2021, ja kehottaa perustamaan rakenteellisia alustoja rokotteiden tuotannon lisäämiseksi nopeasti useammissa maissa, ja toteaa, että kyseinen alusta voisi olla julkisen ja yksityisen sektorin välisten kumppanuuksien selvityskeskus, joka kokoaisi yhteen yksityiset ja julkiset osapuolet kumppanuuksien mahdollistamiseksi ja laajentamiseksi, pullonkaulojen seuraamiseksi ja rokotteiden valmistusta ja käyttöönottoa tukevien toimenpiteiden yksilöimiseksi; korostaa WTO:n pääjohtajan pyrkimyksiä tuoda jäseniä esiin kauppaa ja terveyttä koskevista aloitteista käytävässä keskustelussa;

28. korostaa, että kansainvälisellä kauppapolitiikalla on oltava ennakoiva rooli tässä pyrkimyksessä helpottamalla raaka-ainekauppaa, lieventämällä pätevän ja kokeneen henkilöstön puutetta, ratkaisemalla toimitusketjuun liittyviä ongelmia ja tarkistamalla teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaa maailmanlaajuista kehystä tulevien pandemioiden varalta; vaatii tässä yhteydessä rakentavaa vuoropuhelua väliaikaisesta poikkeuksesta teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehtyyn WTO:n sopimukseen (TRIPS), jotta varmistetaan, että maat eivät joudu kohtaamaan covid-19:ään liittyviä patenttirikkomuksia koskevia vastatoimia pandemian aikana;

29. korostaa, että tutkijat ja teollisuus ovat panostaneet merkittävästi uusien covid-19-diagnoosien, -hoitojen ja -rokotteiden kehittämiseen; korostaa julkisen sektorin resurssien keskeistä roolia, jonka ansiosta lääkeyhtiöt voivat vähentää riskejä rokotteiden koko arvoketjussa rahoittamalla ja antamalla suuria tutkimus- ja kehittämistukia sekä tekemällä laajamittaisia edistyneitä hankintasopimuksia; korostaa myös terveydenhuoltoalan työntekijöiden, potilaiden, covid-19:stä selvinneiden sekä kliinisiin tutkimuksiin ja muihin tutkimukseen ja kehittämiseen liittyviin toimiin eri hoitojen ja rokotteiden alalla osallistuneen suuren yleisön perustavanlaatuista panosta; katsoo, että monenvälinen teollis- ja tekijänoikeuksia koskeva oikeudellinen kehys voi tarjota suojaa ja kannustimia, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä valmiuksille kohdata tulevia pandemioita, ja tunnustaa tällaisen kehyksen roolin hallitusten, tutkimuslaitosten ja lääkeyhtiöiden välisen laajan ja ennennäkemättömän yhteistyön edistämisessä;

30. painottaa avoimen teknologian, taitotiedon ja tutkimuksen jakamisen kriittistä merkitystä sen kannalta, miten pandemioita voidaan torjua tehokkaasti ja miten lääkeyhtiöt voivat täysin osallistua tehokkaasti monenvälisiin aloitteisiin, kuten C-TAP-aloitteeseen (Covid-19 Technology Access Pool) ja äskettäin perustettuun WHO:n Technology Transfer Hub -aloitteeseen, jotta niistä saadaan täysi hyöty;

Kauppa ja kestävä kehitys

31. tukee Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja Euroopan digitaalistrategian huomioon ottamista kauppapolitiikan uudelleentarkastelua koskevassa tiedonannossa ja kehottaa laatimaan määrätietoisen kauppapolitiikan, jolla pyritään kohti monenvälisyyttä, selviytymiskykyä ja kestävyyttä YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa koskevan EU:n sitoumuksen mukaisesti; kehottaa laatimaan konkreettisen toimintasuunnitelman, etenemissuunnitelman ja aikataulun tämän tavoitteen toteuttamiseksi; kehottaa siksi komissiota yhdessä kumppanien kanssa päivittämään nykyisiä kauppa- ja investointisopimuksia hyödyntämällä sopimusten uudelleentarkastelulausekkeita;

32. suhtautuu myönteisesti Pariisin sopimuksen sisällyttämiseen olennaisena osana jokaiseen uuteen kauppa-, investointi- ja kumppanuussopimukseen; korostaa, että vapaakauppasopimusten tekeminen edellyttää Kansainvälisen työjärjestön (ILO) keskeisten yleissopimusten ratifiointia ja ihmisoikeuksien kunnioittamista; kehottaa unionia tekemään yhteistyötä tulevien ja nykyisten kauppakumppanien kanssa, jotta voidaan ratifioida ja panna tehokkaasti täytäntöön muut jäljellä olevat ILO:n yleissopimukset ja monenväliset ympäristösopimukset, kun sopimuksista neuvotellaan ja niitä tarkastellaan uudelleen; pyytää sisällyttämään kuhunkin kauppasopimukseen sukupuolinäkökohtia, naisten voimaannuttamista ja pk-yrityksiä koskevat kunnianhimoiset luvut sekä erityiset digitaalista kauppaa koskevat luvut;

33. korostaa, että covid-19:n jälkeinen elpyminen on ainutlaatuinen tilaisuus laatia kestävän kasvun ohjelma; kehottaa siksi komissiota vuonna 2021 nopeuttamaan uudelleentarkasteluaan kauppaa ja kestävää kehitystä koskevasta 15-kohtaisesta toimintasuunnitelmasta, jotta se voidaan panna täytäntöön käynnissä olevissa neuvotteluissa; odottaa, että uudelleentarkastelussa käsitellään täytäntöönpanokelpoisuutta, ja palauttaa tässä yhteydessä mieliin Alankomaiden ja Ranskan epävirallisen asiakirjan kaupasta, sosiaalisista ja taloudellisista vaikutuksista ja kestävästä kehityksestä ([17]); ehdottaa, että EU:n kauppapolitiikassa olisi tarkasteltava ainakin viimeaikaisia edistysaskelia mahdollisuuksissa valvoa politiikan täytäntöönpanoa, toisin sanoen mahdollisuutta puuttua kumppaneiden mahdollisiin laiminlyönteihin yksipuolisilla, viimeisenä keinona käytettävillä seuraamuksilla, kuten ottamalla käyttöön tulleja tai kiintiöitä tietyille tuotteille tai keskeyttämällä vastavuoroisesti sopimuksen muiden osien soveltamisen;

34. kehottaa neuvostoa ja komissiota sisällyttämään kauppaa ja kestävää kehitystä ja maataloutta koskeviin lukuihin eläinten hyvinvointia, reilua kauppaa ja kiertotaloutta koskevia määräyksiä; korostaa EU:n kauppasopimusten noudattamista ja täytäntöönpanoa valvovan virkamiehen roolia tässä suhteessa ja kehottaa tekemään tiivistä yhteistyötä Euroopan parlamentin kansainvälisen kaupan valiokunnan kanssa kauppaa ja kestävää kehitystä koskevien lukujen täytäntöönpanon seurannassa ja valvonnassa; kehottaa komissiota hyödyntämään kokemuksia, joita on saatu äskettäin pidetystä asiantuntijapaneelista, jotta kauppaa ja kestävää kehitystä koskeviin lukuihin voidaan sisällyttää etenemissuunnitelma, jossa esitetään konkreettisia ja todennettavissa olevia sitoumuksia;

35. pitää valitettavana, että ruskeat tuotteet saavat edelleen etuuskohtelun vihreisiin tuotteisiin nähden ja että tullit ja kaupan esteet haittaavat kestävää kauppaa; korostaa, että tullien ja kaupan esteiden poistaminen vihreiden tuotteiden ja palvelujen osalta olisi suunniteltava noudattaen WTO:n sääntöjä, jotta edistetään innovatiivisia ratkaisuja ilmastokriisin torjumiseksi ja vihreän kehityksen ohjelman sekä kestävän kehityksen tavoitteiden ja maailmanlaajuisen kestävän kehityksen saavuttamiseksi; pyytää komissiota tarkastelemaan välineitä, joilla torjutaan näitä vääristymiä ja toteutetaan vihreän kehityksen ohjelmaa panemalla se täytäntöön kauppapolitiikan kaikilla osa-alueilla;

36. huomauttaa, että korkeat alkuvaiheen kustannukset, jotka voivat maksaa itsensä takaisin vain ajan mittaan, sekä taitotiedon ja välineistön puute estävät tai hidastavat tällä hetkellä kehitysmaita niiden vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä; vaatii komissiota käyttämään kaikkia käytettävissään olevia kaupan välineitä ja kehitysyhteistyöpolitiikkoja taloudellisen tuen, teknisen avun, teknologian siirron, valmiuksien kehittämisen ja digitalisaation lisäämiseksi, jotta kehitysmaita voimaannutetaan ja autetaan saavuttamaan kestävä selviytymiskyky ja jotta huolellisuusvelvoite pannaan täytäntöön tehokkaammin läpi toimitusketjun;

37. kehottaa EU:ta ottamaan johtavan roolin monenvälisessä kehyksessä, jotta se voi toimia yhteistyössä samanmielisten maiden ja kauppakumppaneiden kanssa ja pyrkiä vahvaan ympäristöohjelmaan, johon sisältyy sellaisten sääntöjen, mukaan lukien fossiilisia polttoaineita koskevat säännöt, asteittainen laatiminen, joilla kauppasopimuksissa ja WTO:ssa torjutaan sekä markkinoita vääristäviä että ympäristön kannalta vahingollisia tukia, noudattaen ei merkittävää haittaa -periaatetta;

38. korostaa, että on tärkeää hyödyntää kestävään kehitykseen kohdistuvien vaikutusten ennakko-, väli- ja jälkiarviointeja noudattaen konkreettista aikataulua ja käsitellen mahdollisia riskejä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja käsitellä kielteisiä vaikutuksia, jos jälkiarvioinnit osoittavat sen tarpeelliseksi; kehottaa komissiota tiedottamaan parlamentille säännöllisesti meneillään olevista ja valmiiksi saaduista kestävään kehitykseen kohdistuvien vaikutusten arvioinneista; korostaa tarvetta laatia kattava kehys, joka sisältää konkreettisia tavoitteita kestävän kehityksen tavoitteiden, vihreän kehityksen ohjelman ja ILO:n ihmisarvoisen työn ohjelman edistämiseksi kauppa- ja investointisopimuksissa; painottaa, että uusia sopimuksia olisi tehtävä vasta, kun nämä tavoitteet on saavutettu, ja että nykyisiä sopimuksia olisi tarkistettava vastaavasti;

39. tähdentää, että avoimuus, vuoropuhelu ja tehokas viestintä kansalaisten ja sidosryhmien kanssa ovat avainasemassa kauppapolitiikan tukemisessa ja sen etujen hyödyntämisessä; suhtautuu sen vuoksi myönteisesti Acces2Markets -foorumiin ja komission pyrkimyksiin edistää tämän välineen käyttöä; vaatii, että kansalaisyhteiskunnan ja kansallisten neuvoa-antavien ryhmien rooli ja vastuut määritellään selkeästi EU:n poliittisissa ja kauppasopimuksissa, katsoo, että näiden ryhmien seurantatehtäviä voitaisiin laajentaa entisestään, ja vaatii, että rahoitusavun lisäksi toteutetaan valmiuksien kehittämistoimia, jotta EU voi toimia tehokkaasti; korostaa EU:n edustustojen potentiaalia tukea kolmansien maiden kansallisia neuvoa-antavia ryhmiä ja seurata ja panna täytäntöön kauppasopimuksia, kiinnittäen erityistä huomiota pk-yritysten tukemiseen niin, että ne voivat hyötyä sopimuksista ja kauppaa helpottavista toimenpiteistä; pitää valitettavana, että ei ole olemassa tätä koskevaa kattavaa rakennetta;

40. korostaa tarvetta tehdä EU:n kauppapolitiikan valvonnasta johdonmukaisempaa ja avoimempaa; painottaa, että tarvitaan johdonmukaiset, selkeät, mitattavissa olevat ja objektiiviset kriteerit EU:n kauppapolitiikalle, EU:n kansalaisten osallistamista, parempaa komission ja parlamentin välistä vuoropuhelua, lisää politiikan johdonmukaisuutta ja parempaa kauppapolitiikan kaikkien osien valvontaa; painottaa tässä yhteydessä kestävään kehitykseen kohdistuvien vaikutusten ennakko-, väli- ja jälkiarviointien merkitystä; kehottaa komissiota toimimaan kaikissa ehdotustensa vaiheissa yhteistyössä

([17]) *Non-paper from the Netherlands and France on trade, social economic effects and sustainable development*, johon voi tutustua osoitteessa ”the Netherlands at International Organisations (permanentrepresentations.nl)”.

Keskiviikko 7. heinäkuuta 2021

Euroopan parlamentin kanssa, seuraamaan kansallisten neuvoa-antavien ryhmien esittämiä ehdotuksia, antamaan uutta pontta kansalaisyhteiskunnan vuoropuhelulle ja tekemään tiiviimpää yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa Euroopan talous- ja sosiaalikomiteassa (ETSK); kehottaa parlamenttia järjestämään jäsenneltyjä kuulemisia kansallisten neuvoa-antavien ryhmien kanssa;

Monenvälisyys ja Euroopan geopoliittinen asema maailmassa

41. kehottaa komissiota määrittämään mahdollisia konkreettisia ja erityisiä toimia ja etenemissuunnitelman avoimen strategisen riippumattomuuden toteuttamiseksi ja varmistamaan, että kaikki vaihtoehdot ovat mahdollisia; panee huolestuneena merkille, että covid-19:n leviämisen aiheuttama geopoliittinen kilpailu ja jännitteet ovat kiihtyneet kaikkialla maailmassa;

42. muistuttaa vahvan, monipuolisen ja kestävän EU:n kauppapolitiikan geopoliittisesta merkityksestä; muistuttaa, että EU:n korkea energiariippuvuus on haaste avoimelle strategiselle riippumattomuudelle, joka pakottaa meidät nopeuttamaan energiasiirtymää; korostaa, että avoimuutemme olisi perustuttava EU:n markkinavahvuuteen, arvoihin ja yhteistyöhön, oikeudenmukaisuuteen, vastavuoroisuuteen ja sääntöihin perustuvaan kauppaan;

43. suosittelee painokkaasti, että EU etsii uusia ja vahvistaa olemassa olevia kumppanuuksia samanmielisten kumppaneiden kanssa; katsoo, että useammankeskiset kauppasopimukset, joissa on rajallinen määrä kumppaneita ja joissa keskitytään strategisiin kysymyksiin, tarjoavat paremman ja konkreettisemman väylän avoimen strategisen riippumattomuuden käsitteen toteuttamiseen ja saisivat tukea kansalaisyhteiskunnan keskuudessa;

44. korostaa kuitenkin, että jos yhteistyö ei ole mahdollista, EU:n olisi ajettava etujaan toteuttamalla yksipuolisia toimenpiteitä omien arvojensa suojelemiseksi ja hyvän kauppatavan vastaisten käytäntöjen torjumiseksi kansainvälistä oikeutta noudattaen;

45. on tyytyväinen kauppapolitiikan uudelleentarkastelussa monenvälisyydelle annettuun tukeen ja WTO:n välttämätöntä ja perusteellista uudistamista koskeviin kattaviin ehdotuksiin;

46. yhtyy siihen, että visiossaan WTO:n uudistamiseksi komissio keskittyy talouden elvyttämiseen, kestävään kehitykseen, epäoikeudenmukaisiin valtiontukiin ja sähköiseen kauppaan, ja kehottaa komissiota pyrkimään kaikin tavoin panemaan täytäntöön toimintaohjelmansa, mukaan lukien sukupuolinäkökohtia, ihmisoikeuksia ja työnormeja koskevat tavoitteet;

47. korostaa, että on tärkeää varmistaa nopea yhteys WTO:n ja muiden monenvälisen järjestelmän järjestöjen, kuten WHO:n, välillä, saavuttaa yksimielisyys Genevessä, varmistaa, että kansainväliset järjestöt tekevät yhteistyötä vastatakseen globaaleihin haasteisiin ja että kalastustukia koskevat neuvottelut saadaan päätökseen WTO:n 12. ministerikokouksessa;

48. pitää erittäin tärkeänä WTO:n kauppa- ja ilmastoaloitetta ja toistaa tukevansa ympäristöhyödykkeitä koskevaa sopimusta; suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti WTO:n uuden pääjohtajan lähestymistapaan ja odottaa komission tukevan häntä voimakkaasti, jotta järjestölle voidaan antaa uutta pontta niin, että se voi vastata monenvälisen kauppajärjestelmän nykyisiin haasteisiin;

49. korostaa, että tehokas riitojenratkaisu on tärkeää vakauden ja ennustettavuuden luomiseksi monenvälisessä kauppajärjestelmässä ja että valituselimen nykytilanne on ratkaistava yhteistyössä Yhdysvaltojen kanssa, jotta se saadaan jälleen toimimaan ja varmistetaan siten, että kauppakiistat voidaan ratkaista asianmukaisesti; pyytää komissiota ehdottamaan osana WTO:n kauppa- ja ilmastoaloitetta, että riitojenratkaisussa käytetään tarvittaessa ympäristöalan asiantuntemusta;

50. painottaa, että WTO:n neuvottelutehtävän elvyttäminen on keskeisessä asemassa kaikissa järjestön merkittävissä uudistuksissa; huomauttaa erityisesti, että on puututtava erityisesti Kiinan teollisuustukien ja valtion omistamien yritysten aiheuttamiin kilpailun vääristymiin, ja pyytää komissiota esittämään ehdotuksia eri tukiluokkien yksilöimiseksi ja eriyttämiseksi sen mukaan, miten ne myötävaikuttavat oikeutettuihin julkisiin tavoitteisiin;

51. korostaa, että WTO:n neuvottelutoiminnon elvyttämiseksi EU:n on tehtävä yhteistyötä samanmielisten kumppaneiden kanssa, jotta löydetään yhteinen perusta WTO:n uudistukselle mahdollisimman laajassa mielessä; toteaa uudelleen, että merkittävä edistyminen WTO:n uudistusta kohti edellyttää laajaa yhteisymmärrystä ja samanmielisten kumppanien koalitioita; kehottaa komissiota jatkamaan monenvälisiä neuvotteluja askeleena kohti monenvälisiä

sopimuksia; kannattaa komission ehdotusta käynnistää neuvottelut kilpailuneutraliteettia koskevasta monenvälisestä sopimuksesta samanmielisten kumppaneiden kanssa; on vakuuttunut siitä, että EU:n johtajuus ja Atlantin ylittävä yhteistyö ovat ratkaisevan tärkeää kaikkien WTO:n merkityksellisten uudistusten onnistumisen kannalta;

52. kehottaa komissiota aktiivisesti etsimään ratkaisua epäsuhtaan, joka vallitsee kehitystason ja kansainvälisessä kauppajärjestelmässä tehdyn sitoumuksen tason välillä; korostaa, että on kiinnitettävä erityistä huomiota kehitysmaihin ja niiden erityistarpeisiin talouskasvun, kestävän kehityksen ja WTO:n uudistuksen osalta;

53. pitää olennaisen tärkeänä, että seuraavassa WTO:n ministerikokouksessa käsitellään seuraamusjärjestelmää, jotta joidenkin jäsenten kansainvälisen kaupan sääntöjen rikkomisesta aiheutuvia seurauksia eivät joudu maksamaan alat, jotka eivät ole vastuussa rikkomuksista;

54. kannattaa kauppapolitiikan uudelleentarkastelussa esitettyä ehdotusta, jonka mukaan G20-maiden olisi vahvistettava yhteistyötä ja koordinoitava toimia, joilla ne pyrkivät hiilineutraaliuteen ja muihin vihreän kehityksen ohjelman tavoitteisiin; korostaa kuitenkin, että tämän lähestymistavan tehokkuuden takaamiseksi joidenkin G20-maiden on nostettava päästövähennyssitoumuksiaan; kehottaa komissiota ottamaan käyttöön tehokkaan hiilidioksidipäästöjen tullimekanismin;

55. tukee uutta, tulevaisuuteen suuntautuvaa transatlanttista toimintaohjelmaa, joka perustuu yhteisiin etuihin, arvoihin ja päämääriin ja jonka tavoitteena on olla vastapainona Tyynenmeren talous- ja kauppayhteistyön kehittämiselle, saada aikaan merkityksellinen WTO:n uudistus ja löytää yhteisiä ratkaisuja yhteisiin ongelmiin;

56. toteaa samalla, että joitakin eriäviä intressejä on edelleen olemassa; kehottaa sekä komissiota että Yhdysvaltojen hallintoa tekemään tiivistä yhteistyötä uudessa poliittisessa kontekstissa yritysten tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi, jotta voidaan parantaa EU:n yritysten markkinapääsyä, tutkia edelleen vaatimustenmukaisuuden arviointia ja teollisuustullien poistamista koskevia sopimuksia, sopia kunnianhimoisista sosiaalisista, teknologisista ja ympäristöön liittyvistä normeista ja hyödyntää toistensa kokemuksia niin, että näitä normeja voidaan edistää tehokkaammin globaaleilla foorumeilla;

57. kehottaa molempia osapuolia ratkaisemaan kahdenväliset kauppariidat, kannattaa Airbus- ja Boeing-yhtiöiden tullien keskeyttämistä ja vaatii ratkaisemaan asian pysyvästi niin, että voidaan löytää ratkaisu digiveroihin; kehottaa Yhdysvaltoja poistamaan 232 §:n mukaiset teräs- ja alumiinitullit;

58. kehottaa toteuttamaan yhteisiä toimia työntekijöiden ja yritysten asettamiseksi kauppapolitiikan keskiöön, jotta voidaan nousta pandemian vallasta, nopeuttaa talouden elpymistä ja helpottaa rokotteiden ja välttämättömien lääkinnällisten tuotteiden kauppaa: toistaa, että olisi tehtävä yhteistyötä WTO:n mielekkään uudistuksen aikaansaamiseksi ja hyvin toimivan valituselimen ottamiseksi jälleen käyttöön; kannustaa molempia osapuolia pitämään kiinni julkisia hankintoja koskevan sopimuksen (GPA-sopimus) mukaisista WTO:lle annetuista sitoumuksista ja löytämään yhteisiä ratkaisuja yhteisiin ongelmiin, mutta korostaa, että EU:n on toimittava tarvittaessa itsenäisesti;

59. kannattaa yhteistä tiedonantoa ”EU:n ja Yhdysvaltojen uusi toimintasuunnitelma kansainvälisen muutoksen aikaansaamiseksi” ja kehottaa perustamaan nopeasti uuden EU:n ja Yhdysvaltojen välisen kauppa- ja teknologianeuvoston; kehottaa EU:ta ja Yhdysvaltoja tekemään tiivistä yhteistyötä nousevien ja murroksellisten teknologioiden alalla, myös laatimaan yhteiset vienti- ja tuontirajoitukset autoritaarisille valtioille;

60. kehottaa komissiota asettamaan kauppaa ja ilmastoa koskevat sekä niihin liittyvät uudistukset transatlanttisten suhteiden ytimeen ja panee samalla merkille Yhdysvaltojen uuden hallinnon tällä alalla osoittaman kunnianhimoisuuden, jonka olisi perustuttava myös uusiin lähestymistapoihin, jollaisia on otettu käyttöön Yhdysvaltain, Kanadan ja Meksikon sopimuksessa (USMCA);

61. on tietoinen EU:n ja Kiinan kauppasuhteiden tärkeydestä ja toteaa, että Kiinasta tuli vuonna 2020 EU:n tärkein kauppakumppani tavarakaupassa; katsoo, että EU:n ja Kiinan kauppasuhteet edellyttävät tasapainoisempaa ja vastavuoroisempaa lähestymistapaa; korostaa, että EU:n ja Kiinan kattavan investointisopimuksen ratifiointiprosessi voi alkaa vasta sitten, kun EU on edistynyt huomattavasti sellaisten sopivien ja tehokkaiden autonomisten toimenpiteiden laatimisessa, joita voidaan käyttää pyrkimyksissä torjua markkinoita vääristäviä käytäntöjä ja puolustaa EU:n strategisia etuja, mukaan lukien pakkotyöllä valmistettujen tuotteiden kieltäminen, kaupan suojakeinojen parantaminen ja ihmisoikeuksia koskeva työpakotemekanismi;

Keskiviikko 7. heinäkuuta 2021

62. korostaa, että kattavan investointisopimuksen ratifiointia on mahdotonta ajatella EU:n ja Kiinan välisen laajemman suhteen tämänhetkisessä dynamiikassa, ja pitää erittäin valitettavana tilannetta kärjistäviä Kiinan toimia, joita ei voida hyväksyä ja joilla Euroopan parlamentin ja Euroopan unionin toimielinten valituille jäsenille asetettiin pakotteita, ja katsoo, että toimet heikentävät luottamusta entisestään ja haittaavat kahdenvälistä yhteistyötä; korostaa, että kattavan investointisopimuksen ratifiointiprosessi ei ala ennen kuin Kiina on poistanut parlamentin jäseniin ja elimiin kohdistamansa pakotteet;

63. korostaa, että parlamentti aikoo valvoa tarkkaan tätä sopimusta, myös siihen sisältyviä kestävää kehitystä koskevia määräyksiä, ja muistuttaa komissiota siitä, että parlamentti aikoo ottaa Kiinan, myös Hongkongin, ihmisoikeustilanteen huomioon, kun sitä pyydetään hyväksymään investointisopimus;

64. kehottaa komissiota etenemään Taiwanin kanssa tehtävän investointisopimuksen laatimisessa, osoittamaan olevansa sitoutunut mielekkääseen yhteistyöhön kauppa- ja investointisuhteissa ja ryhtymään tarvittaviin toimiin vaikutustenarvioinnin, julkisen kuulemisen ja selvitystyön käynnistämiseksi ennen vuoden 2021 loppua; muistuttaa kahdenvälisen rakenteellisen vuoropuhelun merkityksestä myös monenvälisyyteen ja WTO:hon, teknologiaan ja kansanterveyteen liittyvissä kysymyksissä sekä kriittisiä tarvikkeita, kuten puolijohteita, koskevassa keskeisessä yhteistyössä;

65. pitää myönteisenä kauppapolitiikan uudelleentarkastelun sitoutumista Afrikkaan sekä itäisiin ja eteläisiin naapurimaihin vaikuttavalla, kestävällä ja rakentavalla tavalla ja kehottaa toteuttamaan konkreettisia toimia, joilla syvennetään EU:n suhteita näihin kumppaneihin myös energia-alalla;

66. muistuttaa strategisen ja kestävän kumppanuuden merkityksestä Kaakkois-Aasian ja Intian kanssa; kehottaa tässä yhteydessä komissiota pysymään vuorovaikutuksessa alueen kanssa ja edistämään aktiivisesti sääntöihin perustuvia kauppasuhteita kattavaa ja kunnianhimoista Intian ja Tyynenmeren alueen strategiaa varten;

67. huomauttaa, että covid-kriisi on korostanut sellaisen uuden kumppanuuden merkitystä Afrikan mantereen kanssa, jolla vahvistetaan osallistavaa ja kestävää politiikkalähestymistapaa; korostaa tässä yhteydessä, että on käsiteltävä velkojen vähentämistä ja velkojen peruuttamista koskevaa kysymystä; korostaa, että EU:n on tuettava aktiivisesti Afrikan sisäisten arvoketjujen monipuolistamista;

68. suhtautuu myönteisesti Afrikan mantereen vapaakauppa-alueen (AfCFTA) voimaantuloon välineenä, jolla tuetaan aktiivisesti Afrikan alueellista, taloudellista ja poliittista yhdentymistä ja parannetaan Afrikan pääsyä maailmanmarkkinoille;

69. korostaa, että EU:n on tärkeää sitoutua kauppasuhteisiin Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kanssa, mukaan lukien merentakaiset maat ja alueet; ilmaisee huolestumisensa covid-19:n vaikutuksesta erityisesti naisiin tällä alueella;

70. kehottaa kaikkia EU:n toimielimiä säilyttämään etusijalla kauppa- ja kehitysyhteistyömme ja selviytymiskyvyn parantamisen pandemioiden ja terveydellisten hätätilanteiden varalta; kehottaa komissiota tämän saavuttamiseksi jatkamaan rakenteellista vuoropuhelua edellä mainittujen alueiden kanssa;

o

o o

71. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.